

HOTĂRÂRE

13 iulie 2023
Chișinău

mun.

Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani

Instanța compusă din:

Președintele ședinței Balan Gheorghe

Grefier Bivol Carolina

examinând în ședință publică cauza contravențională în privința lui

Cernat Nistor, născut la ***** c/p

*****, nu lucrează, domiciliat în *****

pornită în conformitate cu **art. 235 alin.(1) Cod contravențional,-**

a constatat:

La 28 martie 2023, de către ofițerul SEMS a INSP a IGP al MAI, Balan Sergiu, în lui Cernat Nistor, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenția prevăzută de art. 235 alin.(1) Cod contravențional din motiv că, „*la 15 iulie 2022, ora 14¹¹, conducând mijlocul de transport de model „*****”, cu n. î.*****, în raionul Orhei, s. Peresecina, ignorând prevederile pct. 11 lit. b) RCR, a încălcat regulile de folosire a centurii de siguranță*”.

Tot atunci agentul constator ofițerul SEMS a INSP a IGP al MAI, Balan Sergiu a decis remiterea materialelor cauzei nominalizate în adresa Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani pentru examinare în fond, cu propunerea de a aplica în privința lui Cernat Nistor a sancțiunii contravenționale sub formă de privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de un an.

Agentul constator ofițerul SEMS a INSP a IGP al MAI, Balan Sergiu, legal citat despre data, locul și timpul examinării cauzei *prin intermediul poștei electronice – f.d.-9*), fără careva motive întemeiate (*n-a adus la cunoștința instanței motivele*), în ședință judiciară nu s-a prezentat, instanța de judecată, ținând cont de prevederile art. 454 alin.(1), (2) Cod contravențional, dispunând examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Contravenientul Cernat Nistor, legal citată despre data, locul și timpul examinării cauzei (*cu aviz de recepție – f.d.-11*), fără careva motive întemeiate (*n-a adus la cunoștința instanței motivele*), în ședință judiciară nu s-a prezentat, instanța de judecată, ținând cont de prevederile art. 454 alin.(1), (2) Cod contravențional, dispunând examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Examinând materialele cauzei contravenționale, raportate la temeiurile de drept material și procesual care guvernează prezenta speță, instanța de judecată ajunge la **concluzia** că *procesul contravențional urmează a fi încetat*.

Concluzia instanței de judecată se bazează pe următoarele:

Astfel, conform dispoziției **art. 235 alin.(1) Cod contravențional** se sancționează „*încălcarea regulilor de folosire a centurii de siguranță, a vestei de protecție-avertizare fluorescent-reflectorizantă, a sistemului de reținere pentru copii și a căștii de protecție a motociclistului*”.

Potrivit **pct. 11 din Regulamentul circulației rutiere**, aprobat prin Hotărârea Guvernului, nr. 357 din 13 mai 2009, „**conducătorul de vehicul este obligat:**

a) *înainte de plecare să verifice starea tehnică a vehiculului și să o supravegheze pe parcurs, în special funcționarea sistemelor de direcție, de frânare, dispozitivelor de iluminare și semnalizare;*

b) *în timpul deplasării să poarte centura de siguranță și să se asigure că și pasagerii au cuplat centurile, dacă autovehiculul este echipat cu acestea.*

Sunt exceptați de la obligația menționată:

– *conducătorii care execută manevra de mers cu spatele;*

– *instructorii auto în timpul instruirii cursanților;*

– *persoanele care dețin certificat de scutire pe motiv medical grav, eliberat de autoritatea competentă;*

– *în localități, conducătorii vehiculelor cu regim prioritar de circulație în timpul executării unei misiuni urgente de serviciu;*

c) *să poarte pe cap casca de protecție prinsă cu cataramă în timpul deplasării pe motocicletă (ciclomotor) și să se asigure că pasagerii au procedat la fel;*

d) *să poarte vesta de protecție-avertizare fluorescent-reflectorizantă, în cazul în care acesta execută intervenții la vehiculul oprit pe platforma drumului public;*

e) *să conducă vehiculul cu atenție sporită la apariția autovehiculelor echipate cu lumină giratorie de culoare portocalie sau a autovehiculelor care poartă semnele distinctive 5, 7, 8, 10, 12, 13 sau 15 (anexa nr.6);*

f) – *la trecerile pentru pietoni cu circulație nedirijată, să cedeze trecerea pietonilor care se află la marginea carosabilului și intenționează să se angajeze în traversare, precum și celor care traversează drumul pe partea carosabilului în direcția de mers a vehiculului;*

– *în cazul în care înaintea trecerii pentru pietoni s-a oprit sau a redus viteza vreun vehicul, conducătorii altor vehicule care se deplasează pe benzile alăturate pot continua deplasarea numai după ce s-au asigurat că pe trecere nu sunt pietoni;*

– este interzisă intrarea pe trecerea pentru pietoni dacă în direcția de mers circulația este blocată și prin aceasta conducătorul va fi forțat să oprească, astfel creând obstacole pietonilor care traversează carosabilul;

g) să conducă în așa fel încât să nu stropească pietonii, atunci când pe drum este apă sau noroi;

h) să mențină în stare curată dispozitivele de iluminare și semnalizare luminoasă, seturile fluorescent-reflectorizante, parbrizul și geamurile vehiculului, precum și să asigure lizibilitatea numărului de înmatriculare;

i) să oprească imediat vehiculul la semnalul:

– agentului de circulație;

– polițistului;

– membrului echipei mobile a Poliției de Frontieră;

– ofițerului echipei mobile a Serviciului Vamal;

– nevăzătorului care traversează strada în orice loc (la semnul dat prin ridicarea bastonului alb);

– colaboratorilor abilitați cu funcții de control în domeniul transporturilor rutiere de mărfuri și persoane.

După oprirea vehiculului la semnalul agentului de circulație sau al altui reprezentant al organului de control, conducătorul este obligat să rămână în vehicul ținând brațele pe volan până la apropierea persoanei care a impus oprirea și ulterior să îndeplinească necondiționat dispozițiile legale ale acestei persoane, prevenind și pasagerii să nu părăsească vehiculul în timpul controlului, decât cu permisiunea sau la dispoziția reprezentantului organului de control. În cazul în care oprirea se efectuează pe timp de noapte, conducătorul este obligat să conecteze lumina în salonul (cabina) vehiculului;

j) să se supună, la solicitarea polițistului, procedurii de testare a aerului expirat sau, după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare;

k) la solicitarea polițiștilor, să asigure transportarea:

– acestora la locurile unde s-au produs accidente în traficul rutier sau calamități, în cazul în care accidentul sau calamitatea a avut loc în direcția de deplasare a vehiculului;

– persoanelor care necesită asistență medicală urgentă la instituțiile medicale, indiferent de direcția de deplasare.

La cererea conducătorului, polițistul care intenționează să utilizeze un vehicul în situațiile menționate este obligat să prezinte legitimația de serviciu și, după caz, să efectueze însemnările de rigoare în foaia de parcurs;

l) la sesizarea pe drum a unui obstacol sau a unei situații de natură să stânjenească fluența și să periclitizeze siguranța traficului, să anunțe cea mai apropiată unitate de administrare a drumului sau poliția”.

Din conținutul **art. 7 Cod contravențional** reiese că, „**persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod**”, iar din conținutul **art. 5 alin.(2) același Cod** reiese că, „interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii contravenționale sunt interzise”.

Art. 10 Cod contravențional stipulează că, „constituie **contravenție fapta** – acțiunea sau inacțiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod și este pasibilă de sancțiune contravențională”.

Potrivit **art. 425 alin.(1) Cod contravențional**, „**probele sunt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției și la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei**”, iar conform **alin.(2) a aceluiași articol**, „în calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenție, procesul-verbal de ridicare a obiectelor și documentelor, procesul-verbal de percheziție, procesul-verbal privind cercetarea la fața locului, procesele-verbale privind alte acțiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, depozițiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delictelor, obiectele și documentele ridicate, constatările tehnico-științifice și medico-legale, raportul de expertiză”.

Din conținutul **alin.(5) a articolului precitat**, reiese că „sunt admisibile probele pertinente, concludente și utile, administrate în conformitate cu prezentul cod”, iar din conținutul **alin.(6) lit. c) același articol**, „nu pot fi admise ca probe datele care au fost obținute prin încălcarea esențială a drepturilor și libertăților constituționale ale persoanei, inclusiv a dreptului la apărare sau a dreptului la interpret/traducător”.

După cum reiese din prevederile **art. 382 alin.(1) Cod contravențional**, „citarea este o acțiune procedurală prin care autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională asigură prezentarea persoanei în fața sa pentru desfășurarea normală a procesului contravențional”, iar din conținutul **alin.(2) același articol** reiese că, „citarea se face prin invitație scrisă, care se înmânează de către autoritatea competentă sau se expediază prin poștă, prin notă telefonică sau telegrafică, prin telefax, prin poștă electronică sau prin alt mijloc”.

în cazul în care autoritatea poate dovedi că citația a fost primită sau a fost transmisă persoanei citate, dar aceasta a refuzat să o primească”.

Din prevederile **alin.(4) articolul precitat** reiese că „persoana este obligată să se prezinte la data, ora și în locul indicate în citație. În cazul imposibilității de a se prezenta, persoana este obligată să informeze organul respectiv, indicând motivul, precum și să convină data și ora când se va putea prezenta”, iar din conținutul **alin.(5) același articol** reiese că „(...) neprezentarea nemotivată a persoanei nu împiedică examinarea cauzei”.

Art. 384 alin.(1) lit. a), b), e), i), j), o), p) Cod contravențional prevede că „persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul: la apărare; să cunoască fapta imputată; să primească informație scrisă și explicarea drepturilor sale; să prezinte probe; să formuleze cereri; să facă obiecții împotriva acțiunilor agentului constator și să ceară consemnarea obiecțiilor sale în procesul-verbal; să ia cunoștință de procesul-verbal încheiat de agentul constator, să facă obiecții asupra corectitudinii lui, să ceară completarea lui cu circumstanțele care, în opinia sa, trebuie consemnate”, iar **art. 442 alin.(1) același Cod** prevede că „procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui”.

În conformitate cu **art. 443 alin.(1) lit. d), e), g) Cod contravențional**, „procesul-verbal cu privire la contravenție va cuprinde fapta contravențională, locul și timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor și consecințelor lor juridice (...); încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională și indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției; obiecțiile și probele pe care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional le aduce în apărarea sa (...)”, iar în conformitate cu **alin.(9) același articol**, „partea rezolutivă a procesului-verbal cuprinde decizia agentului constator de sancționare, de încetare a procesului contravențional sau de remitere a cauzei funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constator sau autorității competente să soluționeze cauza contravențională, ori în instanța de judecată, cu recomandarea, în toate cazurile, dacă consideră necesar, privind sancționarea sau privind încetarea procesului, indicându-se și termenul de contestare în instanța de judecată”.

În conformitate cu **alin.(8) articolul precitat**, „în cazul în care contravenția prevăzută la capitolul XIII al cărții întâi a fost constatată cu ajutorul mijloacelor tehnice certificate sau al mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic, agentul constator, după stabilirea identității conducătorului de vehicul, poate încheia procesul-verbal și în absența persoanei în a cărei privință a fost pornit

procesul contravențional. În procesul-verbal încheiat în cazurile prevăzute de prezentul alineat se indică tipul, modelul și numărul de identificare al mijlocului special cu ajutorul căruia a fost constatată contravenția”.

În același context, conform **art. 461 alin.(1) Cod contravențional**, „în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată unul din temeiurile prevăzute la art. 441 sau 445 alin.(1), instanța de judecată încetează procesul contravențional”, iar conform **alin.(2) același articol**, „procesul contravențional poate fi încetat și în alte cazuri decât cele prevăzute la alin.(1) doar dacă se constată că lipsa unei mențiuni în procesul-verbal cu privire la contravenție afectează în mod esențial fondul cauzei și aceasta nu poate fi înlăturată de către instanța de judecată”.

După cum reiese din conținutul **art. 441 alin.(1) lit. a) Cod contravențional**, „procesul contravențional pornit încetează dacă nu există faptul contravenției”.

Art. 445 alin.(1) Cod contravențional prevede că, „neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenție a mențiunilor privind (...) funcția agentului constatator (...), a circumstanțelor comiterii și încadrării juridice a faptei contravenționale săvârșite și a datei comiterii acesteia, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal”, iar **alin.(2) același articol** prevede că, „celelalte încălcări ale art. 443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție doar în cazul în care acestea afectează în mod esențial fondul cauzei”.

Art. 374 alin.(2) Cod contravențional stipulează că „procesul contravențional este activitatea desfășurată de autoritatea competentă, cu participarea părților și a altor persoane titulare de drepturi și de obligații, având ca scop constatarea contravenției, examinarea și soluționarea cauzei contravenționale, constatarea cauzelor și condițiilor care au contribuit la săvârșirea contravenției”, iar **alin.(2¹) același articol** stipulează că „procesul contravențional începe de drept din momentul sesizării sau al autosesizării agentului constatator privind săvârșirea contravenției”.

Alin.(3) articolul precitat stipulează că „procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală, precum și al normelor dreptului internațional și ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte”.

Potrivit **art. 375 alin.(1) Cod contravențional**, „persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu

este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod”, iar potrivit **alin.(2) același articol**, „*nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa*”.

Potrivit **alin.(3) articolul precitat**, „*concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în*

Reieșind din conținutul acestuia, **procesul-verbal cu privire la contravenție** întocmit în privința lui Cernat Nistor (f.d.-4) de către agentul constatator ofițerul SEMS a INSP a IGP al MAI, Balan Sergiu, instanța de judecată ajunge la concluzia că acesta **nu corespunde exigențelor legale analizate supra**.

Simpla mențiune privind săvârșirea contravenției prevăzută de **art. 235 alin.(1) Cod contravențional** sau **simpla mențiune** a **pct. 11 lit. b) din Regulamentul circulației rutiere**, aprobat prin Hotărârea Guvernului, nr. 357 din 13 mai 2009, fără careva referire în ce constau „*regulile de folosire a centurii de siguranță*”, precum și „*actul normativ care stabilește aceste reguli*”, care se evidențiază la cea mai superficială analiză a conținutului procesului-verbal cu privire la contravenție în privința lui Cernat Nistor, în opinia instanței de judecată, nu răspunde prevederilor legii privind **autosesizarea agentului constatator privind săvârșirea contravenției**, precum și privind **încadrarea juridică a faptei și indiciile calificative ale contravenției**.

Astfel, în calitate de probă, procesul-verbal cu privire la contravenție în privința lui Cernat Nistor nu corespunde exigențelor prevăzute în art. 425 alin.(5) Cod contravențional analizate mai sus, iar **alte probe plauzibile** de către agentul constatator ofițerul SEMS a INSP a IGP al MAI, Balan Sergiu în susținerea constatărilor sale, **n-au fost acumulate și prezentate** nici până la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, nici după aceasta.

În aceste circumstanțe, reieșind din cele analizate supra, instanța de judecată consideră că de către agentul constatator ofițerul SEMS a INSP a IGP al MAI, Balan Sergiu **n-a fost probată în modul corespunzător și prin procedee legale comiterea contravenției menționate** de către Cernat Nistor.

Analizând, **procesul-verbal cu privire la contravenție**, întocmit de către agentul constatator ofițerul SEMS a INSP a IGP al MAI, Balan Sergiu, în privința lui Cernat Nistor, sub aspectul **dreptului la un proces echitabil și dreptului la apărare**, de care beneficiază orice persoană, conform **art. 6 CEDO, art. 20 și art. 26 din Constituția Republicii Moldova**, instanța de judecată consideră necesar a menționa următoarele:

Astfel, sancționarea pentru o contravenție, conform jurisprudenței CtEDO, este apreciată ca tragere la răspundere penală (**§ 35 a Hotărârii CEDO din 01 februarie 2005 Ziliberberg contra Moldovei, cererea nr. 61821/00**) – „*Curtea notează preeminența acelor care sugerează că acuzațiile aduse reclamantului au*

fost de natură penală. Deși nici una din ele nu este decisivă, cumulativ ele determină caracterul penal al „acuzățiilor” aduse reclamantului, în sensul articolului 6 § 1 al Convenției”.

În jurisprudența sa CtEDO, dezvoltând conținutul abstract al acestei norme (**art. 6 CEDO**) a statuat că „autoritățile naționale trebuie să depună o maximă diligență cu privire la modul în care se face notificarea „**acuzăției către cel interesat, deoarece actul de acuzație are un rol determinant în procedura penală...**”.

Curtea consideră că, în materie penală, o informare precisă și completă cu privire la faptele care se reproșează acuzatului și a calificării lor juridice reprezintă o condiție esențială a unui proces echitabil și că există o legătură evidentă între dispozițiile **art. 6 § 3 lit. a)** și cele din **art. 6 § 3 lit. b)** în sensul că **dreptul de a fi informat** cu privire la **natura și cauzele acuzației** trebuie privit în lumina **dreptului** recunoscut acuzatului **de a-și pregăti apărarea**.

Starea de fapt cu care a fost sesizată instanța este circumstanțiată minimal, îmbrăcând în această din urmă situație forma unor norme juridice cu caracter general și abstract, cu elemente de legătură doar tangențială cu contravenția reproșată lui Cernat Nistor.

Din analiza celor mai sus rezultă că, la o stare de fapt relativ concretă cu care a fost sesizată, instanța de judecată nu poate ajunge decât pe cale de interpretare, iar o eventuală conduită a instanței în acest sens ar fi inadmisibilă și ar duce la depășirea funcției judiciare cu care a fost investită, tot odată, ar încălca flagrant dreptul la apărare al contravenientului Cernat Nistor.

Din acest punct de vedere **procesul contravențional** în privința lui Cernat Nistor nu respectă rigorile mai sus enunțate, prin ce **afectează grav dreptul la apărare** al acesteia, care, din perspectiva celor analizate, până la moment se află în imposibilitate absolută de a-și exercita acest drept, necunoscând în ce constau constatările personale ale agentului constator ofițerului SEMS a INSP a IGP al MAI, Balan Sergiu, precum și necunoscând care sunt probele acumulate, pe care ultimul și-a fundamentat poziția, inclusiv, **mijlocul tehnic certificat utilizat la constatarea pretinsei încălcări**, or, ultimul n-a indicat denumirea lui și n-a anexat la materialele cauzei copia **buletinului de verificare metrologică a acestuia pentru a confirma legalitatea unicei probe invocate** în acest sens – *pozei* (f.d.-5).

Omissionile și neajunsurile indicate **atrag nulitatea absolută a procesului-verbal cu privire la contravenție**, întrucât din conținutul acestuia nu poate fi individualizată nici pretinsa faptă ilicită, prin ce a fost afectat în mod esențial și iremediabil fondul cauzei și **aceasta nu poate fi înlăturată de către instanța de judecată**.

În asemenea împrejurări, conform prevederilor art. 445 Cod contravențional, procesul contravențional în privința lui Cernat Nistor urmează să fie încetat, or, **procesul-verbal cu privire la contravenție este lovit de nulitate absolută.**

Prin urmare, **este necesar a anula** procesul-verbal cu privire la contravenția prevăzută de art. 235 alin.(1) Cod contravențional, întocmit la 23 noiembrie 2022 de către agentul constatatator ofițerul SEMS a INSP a IGP al MAI, Balan Sergiu în privința lui Cernat Nistor, cu încetarea procesului contravențional intentat împotriva acestuia **din motivul lipsei faptului contravenției și nulității procesului-verbal cu privire la contravenție.**

Tot odată, instanța de judecată consideră necesar de a explica lui Cernat Nistor că, în conformitate cu **art. 384 alin.(2) lit. u) Cod contravențional**, „*persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională*”.

În baza celor expuse, conducându-se de **art. 462 Cod contravențional**, instanța de judecată,-

a hotărât:

A anula procesul-verbal cu privire la contravenție a ofițerului SEMS a INSP a IGP al MAI, Balan Sergiu, întocmit la 28 martie 2023, în conformitate cu art. 235 alin.(1) Cod contravențional, în privința lui Cernat Nistor, cu încetarea procesului contravențional intentat împotriva acestuia din motivul lipsei faptului contravenției și nulității procesului-verbal cu privire la contravenție.

A recunoaște după Cernat Nistor dreptul să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Hotărârea cu drept de recurs în Curtea de Apel Chișinău în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Președintele ședinței,
judecătorul

Balan Gheorghe